

Nr 1384

Av herr **Strömberg m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 101, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten.

(Lika lydande med motion nr 1177 i Första kammaren)

I proposition nr 101 föreslås en investeringsavgift med 25 % på vissa oprioriterade byggen under åren 1970 och 1971. En liknande avgift var i kraft åren 1967—1968.

1. *Det ekonomiska läget*

Samhällsekonomin är för närvarande utsatt för kraftiga påfrestningar, som bl. a. yttrar sig i dålig balans i utrikesbetalningarna och snabb penningvärdeförsämring. En betydande brist på bl. a. arbetskraft råder med vissa undantag i de södra och mellersta delarna av vårt land, medan de nordligare delarna snarast har motsatta problem.

Från vårt håll har vid flera tillfällen den senaste tiden behovet att åstadkomma bättre balans i ekonomin understrukits. Med hänsyn till vår internationella konkurrenssituation är det angeläget att hålla industriinvesteringarna uppe på en hög nivå. Den regionala obalansen får inte förvärras genom restriktiva åtgärder, som slår hårt också i skogslänen.

Vi har klargjort vår beredvillighet att medverka till de åtstramningsåtgärder som kan vara önskvärda i nuvarande läge och har därför föreslagit en ekonomisk-politisk stabiliseringskonferens med företrädare för regering och opposition, arbetsmarknadens parter, näringslivets organisationer samt fristående ekonomisk expertis.

Ett sådant samråd vill regeringen uppenbarligen inte ha till stånd.

2. *Synpunkter på den föreslagna investeringsavgiften*

Vi vidhåller vår principiella kritik av den nu föreslagna investeringsavgiften på s. k. oprioriterade byggen. Det sker i dag en begränsning av byggandet genom byggnadsregleringen. Denna kräver igångsättningstillstånd, som meddelas enligt vissa av riksdagen fastlagda principer. En selektiv investeringsavgift kan i och för sig inte anses ha några fördelar framför en begränsning via byggnadsregleringen. Den åstadkommer främst endast en dubbel administrativ omgång.

Även från andra synpunkter är en investeringsavgift underlägsen en tillståndsprovning. Avgiftssystemet torde nämligen inte kunna leda fram till en avsedd angelägenhetsgradering av det oprioriterade byggandet — därtill är de berörda byggnadsobjekten alltför varierande. Det kan t. ex. för de servicenäringar som skulle drabbas av avgiftsskyldighet inte alls förutsättas att den näring som har det bästa ekonomiska underlaget och därmed de största möjligheterna att påta sig investeringsavgiften också är den som har det största akuta byggnadsbehovet. För de ickekommersiella objekt som regleringen föreslås avse kan sådana lönsamhetsresonemang över huvud taget inte komma i fråga som mätare av angelägenhetsgraden.

Investeringsavgiften får dessutom en fördröjd effekt. Under de första månaderna efter ikraftträdandet torde det oprioriterade byggandets volym påverkas i liten utsträckning.

Även om man sålunda kan vara tveksam om det allmänna värdet av en investeringsavgift måste till avgiftens förtjänster räknas att den i sin föreslagna utformning varken drabbar industriinvesteringar, bostadsbyggande eller regionalpolitiska stöd-områden. Då den vidare, om än med betydande fördröjning, kan förväntas åstadkomma en dämpning av byggnadsverksamheten och dessutom kan ha en psykologisk effekt genom att demonstrera statsmakternas allmänna intresse av att åstadkomma bättre ekonomisk balans, kan vi med tvekan och med i det följande angivna reservationer acceptera den föreslagna investeringsavgiften.

3. Behov av förändringar i regeringens förslag

Byggnad av butiker, samlingslokaler och andra serviceanordningar i nybyggda bostadsområden bör ges generösa möjligheter till dispens från investeringsavgiften. Utbyggnaden av olika slags service i nya bostadsområden sker nämligen redan i dag alltför långsamt. I många nya områden är servicen obefintlig eller klart otillfredsställande ordnad när bostäderna står inflyttningsklara. Vi betraktar det som en orimlighet att byggandet av t. ex. affärscentra, samlingslokaler, idrottsanläggningar i sådana områden generellt skulle beläggas med investeringsavgift.

Liksom tidigare föreslås också att byggande av kyrkor och andra samlingslokaler beläggs med investeringsavgift. Vi ifrågasätter det rimliga i detta. De belopp som årligen investeras i kyrkor och samlingslokaler, finansierade med insamlade medel, är ytterst obetydliga i jämförelse med annat byggande.

Kristen och ideell verksamhet är ofta uppbyggd på och beroende av de frivilliga gåvor som medlemmarna insamlar, inte blott för löpande verksamhet utan också för det kapital som erfordras för uppförande av nya kyrkor och samlingslokaler eller renovering av äldre.

Den verksamhet om vilken det här är fråga fyller för många människor en betydelsefull uppgift och är beredd att ställa sina resurser till samhällets förfogande.

Vi anser att det vore oriktigt att genom den föreslagna investeringsavgiften förhindra uppförandet av kyrkor och samlingslokaler, avsedda att finansieras genom insamlade medel.

Även för denna typ av byggande bör generösa dispensvillkor tillämpas.
Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 101 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala att vid tillämpningen av förordningen om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten nödvändigheten av generös dispensgivning beaktas i fråga om dels byggande av affärer, samlingslokaler och andra nödvändiga serviceanläggningar i nybyggda bostadsområden, dels byggande av kyrkor och samlingslokaler, baserade på frivillig finansiering, t. ex. genom insamlingar.

Stockholm den 21 april 1970

<i>K. E. Strömberg (fp)</i>	<i>Ingemar Mundebo (fp)</i>	<i>Olle Westberg (fp)</i> i Ljusdal
<i>Ingegärd Fränkel (fp)</i>	<i>Karl Erik Eriksson (fp)</i> i Arvika	<i>Sigvard Rimås (fp)</i>
<i>Henry Berndtsson (fp)</i>	<i>Thorvald Källstad (fp)</i>	<i>Gabriel Romanus (fp)</i>
<i>Kerstin Anér (fp)</i>	<i>Anders Jonsson (fp)</i> i Mora	<i>Eric Nelander (fp)</i>
<i>Gunnar Hyltander (fp)</i>	<i>Sigfrid Löfgren (fp)</i>	<i>Rolf Sellgren (fp)</i>

Nr 1385

Av herrar **Wachtmeister** och **Nilsson** i Agnäs, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 101, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten.

(Lika lydande med motion nr 1175 i Första kammaren)

Stockholm den 21 april 1970

Hans Wachtmeister (m)

Tore Nilsson (m)
i Agnäs